

ELS INDIS

Els «indis» americans són ja gairebé només un record, encara que han tingut un paper molt rellevant en la història del país. Els **conqueridors** que van arribar aquí al **segle XV** es pensaven que anaven a les Índies, i per això van anomenar **indis els nadius**. La història d'aquests pobles des d'aleshores, resumint-la dràsticament, és la història d'una gent (els conqueridors **espanyols, francesos i anglesos**) necessitaven terres i riqueses, i d'uns altres (els nadius) que per tant havien de recular cap a l'oest, sisplau per força, i que finalment han perdut les terres completament i ara són ja només **objecte de curiositat «arqueològica» o museística** («els *nobles* salvatges») o de menyspreu i d'enuig (simplement «els salvatges») de part dels «blancs». Les pressions brutals van començar el **1829**. A l'hivern de **1838-39 l'exèrcit federal foragita** més de 40.000 **cherokees** (del territori de l'actual Geòrgia) per un interminable «camí de llàgrimes» que **costarà la vida a diversos milers**. Els **seminoles** de la Florida seguiran el mateix destí.

Després de la **guerra civil** entre esclavistes i antiesclavistes (1861ss), els nadius seran els més malparats: des de 1887 fins ara mateix se succeeixen les lleis de «repartiment» (és a dir d'expropiació) de terres, alhora que els indis van quedant cada cop més **esbarriats i delmats**. (211 mots)

PROPOSTA DE RESUM

Els colonitzadors europeus al segle XV creien anar a les índies i van anomenar indis els habitants d'Amèrica. des de mitjans del segle XIX l'ambició **territorial i econòmica** **va provocar /va desembocar l'expulsió i la mort per part de l'exèrcit ianqui de moltíssims nadius els descendents dels quals han esdevingut una simple curiositat de vitrina**

La Guerra de Secessió augmentarà l'expoli, la marginació i la massacre dels (veritables) autòctons americans. (70 mots)

Comentari [JAM1]: [En roig el subratllat]

Comentari [JAM2]: [una altra opció proposada] imperialista

Comentari [JAM3]: [una altra opció proposada] són ara una simple curiositat històrica

Algun científic i sobretot algun polític i alguna persona del carrer encara es pregunten, sense dissimular el menyspreu i la indignació, «què caram volen» o «què n'hem de fer» dels indis. La llei universal i eterna de la conquesta, de la necessitat d'espai, de l'ànima de poder i de riquesa. El cas és que amb ells s'han perdut unes 300 llengües que parlaven i innumbrables dialectes. Avui queden unes quantes comunitats d'indis en *reserves*, indrets generalment muntanyosos i més o menys «independents»: mantenen amb l'Estat relacions de cosoberania i els forasters que s'endinsen en una reserva tenen prohibit el pas en certs llocs que els nadius es reserven amb més intimitat. L'Estat, en compensació de les malvestats històriques, els paga una certa quantitat de diners que per a molts són suficients per viure, i aquesta mesura més aviat juga contra ells: viuen aïllats i sense cap estímul econòmic ni cultural, amb la qual cosa es van esllanguint com a individus i com a comunitats. Sembla que l'alcoholisme és problema habitual.

Joan Solà, fragment d'una conferència publicada dins *Les claus del canvi lingüístic*, Alacant, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, 2002.

